

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

ท่ามกลางปัญหาวิกฤตสังคมทุนนิยม ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีการแบ่งพรรค แบ่งฝ่าย ต่าง ค่าย ต่างสี การเผชิญกับวัฒนธรรมบริโภคนิยม การทำลายสิ่งแวดล้อม และความเหลื่อมล้ำทางสังคม ที่ระบบ การศึกษากระแสหลักไม่สามารถแก้ไขปัญหาอะไรได้ อีกทั้งการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยยัง ถูกทอดทิ้งให้กลายเป็นเพียงความสวยงามตามตัวอักษรเท่านั้น สภามหาวิทยาลัยแห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ จึงได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็น 1 ใน 9 ยุทธศาสตร์หลักของคณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒชุดปัจจุบัน ก่อตั้งวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เป็น องค์การจัดการความรู้เพื่อสังคม การค้นคว้าวิจัย การเรียนการสอน การบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และแหล่งการเรียนรู้เพื่อชุมชน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ ทวนกระแสระบบการศึกษากระแสหลัก โดยจัดการเรียนการสอนและมีแหล่งการเรียนรู้สำหรับเยาวชนที่ด้อย โอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระแก้ว โดยมีเป้าหมายที่จะผลิตบัณฑิตคืนถิ่น ซึ่งเป็นบัณฑิตที่คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ใช้วิชานำสู่การปฏิบัติ เกิดวิชา (ปัญญา) ในการพึ่งพาตนเอง และสามารถทวนกระแสทุนนิยม บริโภคนิยมในสังคมได้

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ก่อเกิดจากอุดมการณ์ น้ำใจ และความร่วมมือของเบญจภาคีของ จังหวัด สระแก้ว ซึ่งประกอบด้วย

๑. ภาคีภาควิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระแก้ว
๒. ภาคีภาคราชการ จังหวัดสระแก้วและหน่วยงานด้านความมั่นคง
๓. ภาคีภาคประชาสังคมและสื่อ มูลนิธิเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มูลนิธิกสิกรรม ธรรมชาติ ศูนย์พัฒนาข้อมูลและสื่อทางเลือก จังหวัดสระแก้ว
๔. ภาคีภาคเอกชน บริษัทน้ำตาล ขอนแก่น จำกัด (มหาชน)
๕. ภาคีภาคประชาชน ทุกชุมชนในจังหวัดสระแก้ว

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยมุ่งพัฒนาศักยภาพของนิสิตที่มีคุณภาพสู่สังคม โดยมองว่าระบบการศึกษา กระแสหลักมุ่งให้ความรู้ในศาสตร์เฉพาะทาง ทำให้นักศึกษาที่จบออกไปทำงานได้เฉพาะอย่าง ขณะที่อีก หลายเรื่องที่ไม่สามารถทำได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การศึกษาในระบบปัจจุบัน ไม่สามารถทำให้คนหาทางออก ให้ตัวเองได้ ดังจะเห็นได้จากบัณฑิตที่จบการศึกษาแล้วแต่ไม่มีงานทำ วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยจึงมุ่งให้นิสิตได้ เรียนรู้หลากหลายด้าน หลากหลายมิติ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ มารวมกัน สร้างให้เกิดกระบวนการคิด วิพากษ์ตามความเป็นจริง เพื่อให้บัณฑิตเป็นผู้เลือกเองว่าเขาจะก้าวไปในทิศทางใด โดยไม่ต้องรอตลาดแรงงาน เพราะเขาจะสามารถสร้างงานได้ด้วยตัวเขาเอง

การรับฟังและสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันของเบญจภาคี

เมื่อพิจารณาดูภาคีแต่ละภาคส่วนในเบญจภาคีซึ่งมีส่วนร่วมในการทำให้มีวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยขึ้นมา ได้ พบว่าแท้จริงแล้วแต่ละภาคีมีเจตจำนงและมีการดำเนินงานของตนเองมาในแนวทางที่ชัดเจนอยู่แล้ว

ดังนี้

๑. ภาคีภาคเอกชน คือ บริษัทน้ำตาล ขอนแก่น จำกัด (มหาชน) มีเจตจำนงที่จะดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม (CSR) ผลิตน้ำตาล พลังงานทดแทน(เอทานอล) ปุ๋ยและพลังงานไฟฟ้า โดยให้อ้อยเป็นวัตถุดิบ ขณะเดียวกันต้องการที่จะใช้ระบบเกษตรอินทรีย์หรืออ้อยอินทรีย์ในการดูแลพื้นที่ป่า ให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นธุรกิจพอเพียงขั้นก้าวหน้า และเป็นธุรกิจที่มีคุณธรรม
๒. ภาคีภาคประชาสังคมและสื่อ มีความต้องการที่จะได้เห็นการสร้างผู้นำชุมชนเพื่อขับเคลื่อน เศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสระแก้ว
๓. ภาคีภาคราชการ ต้องการสนับสนุนให้เกิดมหาวิทยาลัยในจังหวัดสระแก้ว เพื่อให้เกิดบัณฑิตที่เป็น คนในพื้นที่มาพัฒนาความอ่อนแอในระบบการศึกษาที่เป็นอยู่ พร้อมกับแก้ปัญหาคความยากจนใน พื้นที่
๔. ภาคีภาคประชาชน คือ ชาวบ้านในพื้นที่จังหวัดสระแก้วมีความต้องการให้ลูกหลานได้เรียนรู้วิชา แล้วกลับมาประกอบสัมมาชีพต่อจากคนรุ่นพ่อแม่ และกลับมาใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวตามวิถีชีวิต พื้นที่นั้นได้
๕. ภาคีภาควิชาการ คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความมุ่งหวังที่จะผลิตบัณฑิตที่ไม่ทำร้าย ไม่ เบียดเบียนชุมชน หากแต่รับใช้และช่วยเหลือชุมชนสังคม

วิสัยทัศน์ที่ตรงกันของเบญจภาคีจึงทำให้เกิดเป็นวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย และหลักสูตรการจัดการภูมิ สังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้ว แต่ถึงแม้จะมีวิสัยทัศน์ร่วมในบางประเด็นตรงกัน แต่ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันของแต่ละภาคีก็มีอยู่มาก ดังเช่น ในเบื้องต้นที่ภาคีบางส่วนอยากให้นิสิตโพธิวิชา ลัยไปใช้ชีวิตเรียนรู้ที่จังหวัดสระแก้วตั้งแต่แรกเริ่ม เพราะไม่ต้องการให้เด็กเข้ามาเกี่ยวข้องกับสังคมเมืองที่ พวกเขาเห็นว่ามิใช่ภัยและจะทำลายตัวเด็กเอง

ขณะที่ตามกฎของทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดให้นิสิตต้องเรียนรู้อยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัย ๕๐% (๒ ปี) ผนวกกับความเห็นของมหาวิทยาลัยที่ไม่ต้องการให้เด็กเสียโอกาสในการใช้ชีวิตร่วมกับสังคมเมือง ใช้ชีวิต ร่วมกับนิสิตจากต่างคณะ ซึ่งจะทำให้นิสิตได้เรียนรู้ความแตกต่างที่หลากหลาย อีกทั้งเชื่อว่าการให้นิสิตมาอยู่ กับเมืองคือการทดสอบภูมิคุ้มกัน ว่ามหาวิทยาลัยได้สร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กสามารถต่อสู้กับกระแสสังคม และ ปัญหาจริงได้มากน้อยเพียงใด จึงเห็นได้ว่าท่ามกลางความเห็นร่วม ยังมีความเห็นต่าง ดังนั้นในการจัดทำ หลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงต้องทำอย่างประนีประนอม ไม่เบียดเสร็จเด็ดขาด และต้องกล้าที่จะ ขัดแย้งในขณะเดียวกัน เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้นิสิตอย่างมี ประสิทธิภาพ

หลักสูตรการจัดการภูมิสังคม

การรับนิสิตเข้าศึกษา ปัจจุบันวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยจัดให้มีการสอบตรงในพื้นที่ โดยเป็นการสอบ คัดเลือกภาคทฤษฎีตามมาตรฐานกลางของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และภาคปฏิบัติที่เน้นการนำทักษะ ในวิถีชีวิตพื้นที่ คุณธรรม และทัศนคติต่อชุมชน เช่น การทดสอบด้านปลูกข้าว การทดสอบความรู้เกี่ยวกับ ต้นไม้ การแยกขยะรีไซเคิล เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากเป็นความต้องการของภาคีภาคราชการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนที่หวังจะได้บัณฑิตคืนถิ่นจากคนในพื้นที่ เพื่อมาทำงานในพื้นที่และขับเคลื่อนการทำงาน ของจังหวัด ขณะเดียวกันวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยก็มีการรับนิสิตจากนอกพื้นที่จังหวัดสระแก้วเข้ามาร่วมเรียนรู้

ด้วย ปัจจุบันมีนิสิตทั้งหมดดังนี้

- ปีการศึกษา ๒๕๕๒ จำนวน ๔๕ คน มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ จ.สระแก้ว ทั้งหมด
- ปีการศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๒๓ คน มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ จ.สระแก้ว ๑๙ คน / พื้นที่อื่น ๔ คน
- ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๑ คน มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ จ.สระแก้ว ๑๐ คน / พื้นที่อื่น ๒๑ คน

นิสิตจะเริ่มต้นเรียนวิชาศึกษาทั่วไป (SWU) ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตองครักษ์ เป็นเวลา ๒ ปี เช่นเดียวกับนิสิตจากคณะอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย หลังจากนั้นจึงลงไปเรียนร้ออยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้ว อีก ๒ ปี โดยขณะที่เรียนวิชาศึกษาทั่วไป (SWU) ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตองครักษ์ จะเป็นการสอนให้นิสิตรู้จักคิดแบบเปรียบเทียบ ระหว่างระบบกระแสหลัก และระบบกระแสทางเลือก ไม่ว่าจะป็นประเด็นของกระแสวัฒนธรรม กระแสการเกษตร กระแสสังคม นิเวศวิทยา เพื่อสร้างนิสิตให้เข้าใจกระบวนการคิดก่อนจะไปตอบหรือแก้ปัญหาชุมชนได้โดยไม่ต้องกลับมาใช้วิธีการของกระแสหลักอีก และแม้ว่าจะต้องเรียนที่วิทยาเขตองครักษ์ แต่จะมีกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นิสิตลงพื้นที่เพื่อไปเรียนรู้กับปราชญ์ชาวบ้าน และเปิดโลกทัศน์ให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยหวังให้นิสิตได้เรียนรู้ความเป็นชุมชน เห็นการเคลื่อนไหว (Movement) ต่างๆ เพื่อเสริมพลังความคิด และเป็นการสะสมเพิ่มพูนความรู้ก่อนที่นิสิตจะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในการเรียนในชั้นปีที่ ๓

นอกจากนั้นยังเน้นเรื่องการปลูกฝังคุณธรรม ให้นิสิตไม่หลงไปกับกระแสทุนนิยม มีกิจกรรมจิตอาสา การเข้าถึงชุมชน รวมถึงให้นิสิตได้เข้าร่วมโครงการวิชาการหรืองานวิจัยกับอาจารย์ทุกท่าน การที่ให้นิสิตได้ลงพื้นที่พูดคุยกับชาวบ้าน แม้จะเป็นพื้นที่ในจังหวัดของเขาเองที่เขามีความรู้ ความเข้าใจอยู่บ้างแล้ว จะทำให้เขาเห็นรากและต้นตอของปัญหาอย่างชัดเจนมากขึ้น (Problem-based learning)

เมื่อก้าวเข้าสู่ชั้นปีที่ ๓ นิสิตจะเข้าไปอยู่ในพื้นที่ เขาจะได้รับมอบหมายให้จัดการแปลงนา และแปลงพืชผักผลไม้ (Project-based learning) โดยใช้ความรู้ที่เรียนรู้มาในช่วงสองปีแรกเพื่อนำไปพัฒนาและจัดการพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบ ปัจจุบันนิสิตชั้นปีที่ ๓ ซึ่งเป็นนิสิตรุ่นแรก ได้ถูกแบ่งเป็น ๙ กลุ่ม เพื่อพัฒนาพื้นที่ ๙ แปลง โดยนิสิตจะต้องวางแผน คำนวณอย่างเป็นระบบว่าจะใช้สอยพื้นที่อย่างไรในการปลูกพืชชนิดต่างๆ โดยบูรณาการความรู้หลายด้าน เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เกษตรศาสตร์ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม การบัญชี เพื่อใช้จัดการดิน น้ำ และลมเพื่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่อย่างเหมาะสม โดยมีอาจารย์เข้าไปร่วมสอนระหว่างการปฏิบัติเพื่อให้นิสิตมีกระบวนการความคิดในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ต้องนำความรู้เรื่องเกษตรผสมผสานที่ได้เรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้านมาคิดหาวิธีในการจัดการพื้นที่ และเรียนรู้จากบทเรียนว่าเหตุใดเกษตรกรจึงประสบปัญหาหนี้สินในการทำเกษตรตลอดมา เพื่อให้นิสิตสามารถวางแผนบริหารรายได้และค่าใช้จ่าย กำหนดเป้าหมายการผลิตได้อย่างเหมาะสม และไม่ทำให้เกิดปัญหาผลผลิตล้นตลาด หรือผลผลิตขาดแคลนดังที่เกษตรกรได้ประสบมา

ขณะเดียวกันนิสิตจะมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น โครงการธนาคารขยะ โครงการสัจจะออมทรัพย์ โครงการร้านค้าชุมชน โครงการพึ่งตนเอง ที่นิสิตต้องช่วยเหลือร่วมแรงร่วมใจกัน โดยเมื่อเขาใช้ผลิตภัณฑ์หรือสิ่งใดที่ก่อให้เกิดขยะ เขาต้องเรียนรู้ว่าจะเข้าไปจัดการได้อย่างไร จะต้องออมทรัพย์กันอย่างไร เมื่อเข้าไปอยู่ในพื้นที่เขาจะซื้อผลิตภัณฑ์ได้ที่ไหน เหล่านี้คือสิ่งที่นิสิตต้องเข้าไปบริหารจัดการโดยมีอาจารย์คอยให้คำแนะนำและเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ดูแลนิสิตในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เพื่อส่งเสริมการ

เรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต

ทั้งนี้เมื่อมองย้อนกลับไปดูการเรียนวิชาศึกษาทั่วไป (SWU) ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานที่นิสิตจะต้องเรียนวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษด้วยแล้ว วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยยังมีการสร้างวิชาในหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กับพื้นที่ในแต่ละพื้นที่การเรียนรู้อันของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยด้วย อย่างเช่น เปิดให้มีการสอนวิชาเกษตรศึกษา เนื่องจากที่มงานสร้างหลักสูตรเล็งเห็นว่าภาษาเขมรเป็นวิชาที่มีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตในพื้นที่ชุมชนของนิสิตท่ามกลางภาวะในปัจจุบัน เนื่องจากพวกเขาต้องการสื่อสารให้เข้าใจในพื้นที่ชายแดนฝั่งตะวันออก อันเป็นศูนย์กลางการค้าขายตลาดโรงเกลือและแหล่งอารยธรรม ที่มีชนชาวเขมรเป็นจำนวนมาก จึงทำให้นิสิตตื่นตัวที่จะเรียนวิชาเขมรศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นรายวิชาที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้หลักสูตรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

ในการจัดทำหลักสูตรการจัดการภูมิสังคม ซึ่งมีความแตกต่างจากหลักสูตรทั่วไปของการเรียนในระดับอุดมศึกษาอื่นๆ มีที่มาเริ่มต้นจากคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยอธิการบดี รองอธิการบดี ที่มงานของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย โดยคณะกรรมการจะสร้างโครงสร้างหรือแบบจำลองหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยวิชาแกน และวิชาสามัญต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มวิชาวิถีชีวิตกับธรรมชาติ กลุ่มวิชาการกิจกรรมธรรมชาติ กลุ่มวิชาวิทยาการชุมชน กลุ่มวิชาวิสาหกิจชุมชน และกลุ่มวิชาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากนั้นจะนำแบบจำลองหลักสูตรนี้มาร่วมกันวิพากษ์ โดยระดมความคิดเห็นจากคณะกรรมการซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอก ปราชญ์ชาวบ้าน มารวมกันเพื่อทำการวิพากษ์หลักสูตร โดยผลจากการวิพากษ์หลักสูตร ได้นำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจนถึงขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายเพื่อนำเสนอหลักสูตรต่อสภามหาวิทยาลัย และเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาในที่สุด

จุดแข็งของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

จุดแข็งของโพธิวิชชาลัยในยุคเริ่มต้น คือ การก่อเกิดของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยจากเบญจภาคีซึ่งเป็นความร่วมมือของชุมชน โดยเฉพาะเมื่อวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยสามารถนำหน่วยงานราชการทุกหน่วยงานของจังหวัดสระแก้ว เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ร่วมทำประชาพิจารณ์เพื่อสร้างหลักสูตร นอกจากนั้นยังมีภาคประชาชนและสื่อ รวมทั้งปราชญ์ชาวบ้าน ปราชญ์ชุมชน รวมถึงภาคเอกชน ที่เข้ามีส่วนร่วมในวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ด้วยการมอบทุนการศึกษาให้นิสิต ขณะเดียวกันยังจะรับนิสิตที่จบมาเพื่อเข้าทำงานหลังจากจบการศึกษาด้วย

จุดแข็งที่สำคัญอีกส่วนคือ ภาคราชการ โดยปกติแล้วในกระบวนการขับเคลื่อนสังคม ภาคส่วนที่มีแนวโน้มจะเกิดความขัดแย้งระหว่างกัน คือ ภาคราชการกับภาคประชาสังคม แต่กรณีวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยที่จังหวัดสระแก้ว นับเป็นความโชคดีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในพื้นที่ (Key Person) ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันโพธิวิชชาลัย เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นด้วยกับแนวทางการทำงานทางด้านการศึกษาเพื่อรับใช้ชุมชน จึงมีผลต่อความเข้าใจของส่วนราชการอื่น ที่จะเปิดใจและค่อยๆ เรียนรู้เพิ่มเติมตามไปด้วย โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้วคนปัจจุบัน (คุณศานิตย์ นาคสุขศรี) ได้ให้คุณค่ากับแนวคิดนี้เป็นอย่างมาก โดยท่านเองมีบุคลิกเฉพาะตัวที่สามารถเชื่อมโยงผู้คนได้มาก รวมถึงมีการใช้อำนาจในหน้าที่ไปในแนวทางที่เหมาะสมต่อการพัฒนาจังหวัดสระแก้วด้วย

นอกจากนี้วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ได้เกิดขึ้นมาพร้อมกับยุทธศาสตร์โครงการวิชาการบริการแก่ชุมชน

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นโครงการที่ผู้บริหารร่วมลงพื้นที่กับผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย ได้ลงพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และเห็นว่าเป็นพื้นที่ขาดโอกาสทางการศึกษาอย่างแท้จริง ประกอบกับการมีข้อมูลความต้องการของคนในพื้นที่เป็นเสมือนข้อมูลสนับสนุนอย่างดี ทำให้เมื่อการดำเนินเรื่องเพื่อก่อตั้งวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยเข้ามาถึงสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหารจึงสามารถตอบคำถามได้ชัดเจนว่าวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยเป็นพื้นที่สร้างการเรียนรู้ที่มีหลักสูตรอันเหมาะสมกับเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่แห่งนี้จริง

ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้แบบวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

เนื่องจากนิสิตรุ่นแรกของวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย ขณะนี้อยู่ในชั้นปีการศึกษาที่ ๓ ดังนั้นอาจยังไม่ได้มีการประเมินผลในภาพรวมอย่างชัดเจนว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อนิสิตอย่างไร แต่มีข้อสังเกตเบื้องต้นว่านิสิตจากวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยจะเป็นผู้ที่มีทักษะในด้านการเรียนรู้ รู้จักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น มีความคิดในเชิงวิพากษ์เปรียบเทียบ และสามารถตรวจสอบความคิดของตนเองได้ ขณะเดียวกันพวกเขาจะมีความผูกพันกับท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากได้ทำการเรียนรู้ และมีประสบการณ์การพัฒนาพื้นที่จริงอยู่ในท้องถิ่น มีความภูมิใจที่ได้เป็นนิสิตที่มาจากหมู่บ้าน และใฝ่ฝันที่จะเติบโตเป็นผู้นำการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น หรืออย่างน้อยพึ่งตนเองได้ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ให้กับพื้นที่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป อีกทั้งการเรียนรู้ที่ผ่านการทำงานอย่างหนัก และถูกสร้างให้มีระบบคิดจากการเรียนรู้หลายศาสตร์ผสมผสานกัน จะทำให้พวกเขามีความตั้งใจใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสามารถคิดบูรณาการข้ามสาขาวิชาได้อย่างมีเหตุผลและเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์

ในส่วนของผลที่มีต่อชุมชนนั้น มีข้อสังเกตเบื้องต้นว่า ภายในชุมชนจะเกิดการยอมรับความแตกต่างของกันและกันระหว่างภาคีเครือข่าย และเกิดความถ้อยทีถ้อยอาศัยกับทางราชการและชุมชน เนื่องจากทุกภาคีได้มีส่วนทำให้วิทยาลัยโพธิวิชชาลัยเกิดขึ้น และดำเนินการมาได้ ขณะเดียวกันชาวชุมชน และองค์กรในพื้นที่จะรู้สึกภาคภูมิใจที่มีนิสิต หรือบัณฑิตที่กลับไปสู่ท้องถิ่น เพื่อร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมของตนเองให้มีความก้าวหน้าต่อไปสมดังที่แต่ละภาคส่วนตั้งความหวังไว้ในเบื้องต้น